

"Jonkuyar" – Vatan va millatga sadoqat timsoli

Toshkent davlat taransport universiteti
Ro‘zmamatova Zilola Dilshodbek qizi

Annotatsiya. Maqsud Shayxzoda bu asari orqali o‘zbek xalqining ruhiy qudratini, jasoratini va ozodlikka bo‘lgan intilishini tarannum etgan. "Jonkuyar" — she‘riy to‘plam bo‘lib, unda shoir o‘z davrining murakkab ijtimoiy-siyosiy voqealariga munosabat bildiradi. Undagi she‘rlar inson qalbidagi yuksak tuyg‘ularni, Vatanga bo‘lgan muhabbat va jasoratni aks ettiradi.

Kalit so‘zlar: Madsud Shayxzoda, O‘zbekiston adabiy maydonida o‘z ovozi topgan shoir, umrlar bo‘ladiki, tiriklik va o‘liklik, inson qadr-qimmatini, falsafiy tafakkur.

Maqsud Shayxzoda (1908–1967) – o‘zbek shoiri, dramaturgi va tarjimoni. U XX asr o‘zbek adabiyotining yirik vakillaridan biri bo‘lib, o‘z asarlarida xalqparvarlik, milliy g‘urur va insonparvarlik g‘oyalarini targ‘ib etgan. Maqsud Shayxzoda 1908 yilda tug‘ilgan. U adabiy faoliyatini she‘r yozish bilan boshlagan va tez orada o‘zbek adabiyotida o‘z o‘rnini topgan. Uning she‘rlari millatga, insonga bo‘lgan mehr, muruvvat va adolatparvarlik ruhida yozilgan.

Shayxzoda faqatgina shoir emas, balki dramaturg sifatida ham tanilgan. Uning pesalari sahnada katta muvaffaqiyat qozongan. U zamonaviy va tarixiy mavzuga bag‘ishlangan asarlari bilan xalq hurmatiga sazovor bo‘lgan. Maqsud Shayxzoda bir qator muhim she‘riy to‘plamlar, dramalar va tarjimalar yaratgan. Uning mashhur asarlari quyidagilar:

- "Jonkuyar"
- "Farhod va Shirin" (drama)
- "Taxir va Zo‘hra" (drama)
- "Alpomish" eposi asosida yozilgan asarlar

Maqsud Shayxzoda jahon adabiyotining bir qator noyob asarlarini o‘zbek tiliga tarjima qilgan. U, xususan, rus va jahon klassiklarining asarlarini o‘zbek o‘quvchilariga tanishtirishda katta hissa qo‘shgan. Shayxzoda o‘zbek adabiyotida o‘z o‘rniga ega bo‘lib, uning asarlari hanuzgacha adabiy muhitda o‘rganib kelinmoqda. Uning ijodi insonparvarlik, Vatanga muhabbat va milliy qadriyatlarni ardoqlash g‘oyalari bilan yo‘g‘rilgan.

"Jonkuyar" – Maqsud Shayxzodaning mashhur asarlaridan biri bo‘lib, unda milliy ozodlik, insonparvarlik va jasorat mavzulari yorqin aks etgan. Asar mazmuni va

g'oyasi Shayxzodaning Vatan va xalq taqdiriga bo'lgan chuqur hamdardligini ko'rsatadi.

"Jonkuyar" — she'riy to'plam bo'lib, unda shoir o'z davrining murakkab ijtimoiy-siyosiy voqealariga munosabat bildiradi. Undagi she'rlar inson qalbidagi yuksak tuyg'ularni, Vatanga bo'lgan muhabbat va jasoratni aks ettiradi.

Asarning asosiy mavzulari:

- Vatan va millatga sadoqat
- Insonparvarlik va adolat
- Jasorat va kurash
- Erkinlik va mustaqillikka intilish

Maqsud Shayxzoda bu asari orqali o'zbek xalqining ruhiy qudratini, jasoratini va ozodlikka bo'lgan intilishini tarannum etgan.

Vatan va millatga sadoqat – har bir inson uchun muqaddas tuyg'u bo'lib, u o'z yurti va xalqini seva olish, uning ravnaqi uchun harakat qilish, milliy qadriyatlar va madaniyatni himoya qilishni anglatadi.

- Vatanparvarlik – o'z yurtiga mehr-muhabbat bilan xizmat qilish, uning taraqqiyotiga hissa qo'shish.
- Hurmat va muhofaza – Vatanning tarixi, madaniyati va an'analarini avaylab-asrash.
- Haqiqiy fidoyilik – millat manfaati uchun harakat qilish, uning ozodligi va mustaqilligi yo'lida kurashish.
- Milliy birlik – xalqning birdamligi, hamjihatligi va o'zaro ko'maklashishi.
- Madaniy merosni saqlash – millatning adabiyoti, san'ati, urf-odatlar va tilini himoya qilish.
- Fidokorlik – jamiyat va davlat rivoji uchun xizmat qilish, millatning ravnaqiga hissa qo'shish.

Maqsud Shayxzoda, Alisher Navoiy, Abdulla Qodiriy, Cho'lpon, Usmon Nosir kabi buyuk adabiyot vakillari o'z asarlarida Vatanga sadoqat g'oyasini ilgari surganlar. Maqsud Shayxzodaning "Jonkuyar" asari ham Vatanparvarlik ruhida yozilgan bo'lib, xalqning ozodlik va adolat yo'lidagi intilishlarini aks ettiradi.

Vatan va millatga sadoqat inson qalbidan joy olgan eng yuksak tuyg'ulardan biri bo'lib, u nafaqat so'zda, balki amaliy harakatlarda ham namoyon bo'lishi lozim. Har bir inson o'z yurti va millati uchun xizmat qilsa, u taraqqiy etib, buyuk kelajakka erishishi mumkin. Vatan va millatga sadoqat Maqsud Shayxzoda. Maqsud Shayxzoda

ijodida Vatan va millatga sadoqat g'oyasi alohida o'rin tutadi. Uning she'rlari, dramalari va tarjimalarida Vatanga muhabbat, xalqparvarlik va milliy o'zlikni anglash mavzulari keng yoritilgan.

Maqsud Shayxzoda va Vatanparvarlik. Shayxzoda ijodining asosiy yo'nalishlaridan biri Vatan ozodligi, uning taraqqiyoti va xalq manfaatlarini himoya qilish g'oyalari tarannum etishdan iborat. U ijodiy faoliyati davomida xalqning og'ir qismati, uning ozodlikka intilishi va milliy g'ururini jonli obrazlar orqali aks ettirgan.

Maqsud Shayxzodaning "Jonkuyar" asari shoirning eng mashhur she'riy to'plamlaridan biri bo'lib, unda Vatan va millatga muhabbat, insonparvarlik va jasorat mavzulari keng yoritilgan. Asarda qahramonlar Vatan uchun fidokorlik, adolat va haqiqat yo'lida kurashish kabi yuksak tuyg'ularni namoyon etadi.

Shayxzoda ijodida milliy ozodlik g'oyasi muhim o'rin egallaydi. U millatning mustaqilligi va erkinligi uchun kurashni tarannum etgan. Uning asarlarida milliy uyg'onish va milliy g'urur mavzulari katta ahamiyatga ega.

Shayxzodaning asarlarida Vatanga sadoqat ko'rinishlari

- Vatan ozodligi uchun kurash mavzusi
- Milliy qahramonlik va jasoratni targ'ib qilish
- Xalqning og'ir qismati va uning ezgu intilishlarini aks ettirish
- Milliy birlik va hamjihatlikka da'vat

Maqsud Shayxzoda ijodi Vatan va millatga sadoqat g'oyalari bilan yo'g'rilgan bo'lib, uning asarlari hozirgi kunda ham xalqparvarlik va Vatanga muhabbat timsoli sifatida katta ahamiyat kasb etadi. Uning she'rlari va dramalari milliy o'zlik va ozodlikka intilish ruhida yozilgan bo'lib, o'quvchini yuksak his-tuyg'ularga ilhomlantiradi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mamurova, F., & Aktamova, A. (2024, October). DEDICATION TO MAQSUD SHAYKHZODA. In INTERNATIONAL CONFERENCE ON INTERDISCIPLINARY SCIENCE (Vol. 1, No. 10, pp. 294-298).
2. Mamurova, F., & Ruzmatova, Z. (2024, October). PHILOSOPHER OF THE POET, WISDOM. In INTERNATIONAL CONFERENCE ON MODERN DEVELOPMENT OF PEDAGOGY AND LINGUISTICS (Vol. 1, No. 9, pp. 89-92).
3. Mamurova, F., & Abdisaidov, N. (2024). MAQSUD SHAYXZODANING BOLALIK DAMLARI. Академические исследования в современной науке, 3(25), 125-131.
4. Mamurova, F., & Boyxurozov, D. (2024, December). U YILLAR O'TGANLAR SAYXUNDAY OG'IR...(Maqsud Shayxzoda). In INTERNATIONAL

CONFERENCE ON INTERDISCIPLINARY SCIENCE (Vol. 1, No. 12, pp. 235-239).

5. Mamurova, F., & Ruzmatova, Z. (2024, October). PHILOSOPHER OF THE POET, WISDOM. In INTERNATIONAL CONFERENCE ON MODERN DEVELOPMENT OF PEDAGOGY AND LINGUISTICS (Vol. 1, No. 9, pp. 89-92).

6. Mamurova, F., & Aktamova, A. (2024, October). DEDICATION TO MAQSUD SHAYKHZODA. In INTERNATIONAL CONFERENCE ON INTERDISCIPLINARY SCIENCE (Vol. 1, No. 10, pp. 294-298).

7. Islomovna, M. F. (2024, January). MAQSUD SHAYXZODA–IKKI XALQ DILBANDI. In INTERNATIONAL CONFERENCE ON INTERDISCIPLINARY SCIENCE (Vol. 1, No. 1, pp. 263-266).

8. Mamurova, F., & Ataxanov, O. (2024). MAQSUD SHAYXZODA HAYOTI HAQIDA. Akademicheskie issledovaniya v sovremennoy nauke, 3(10), 111-116.

9. Mamurova, Feruza, and Durdona Obutjonova. "DESCRIBING MAKSUD SHAIKZODA." Current approaches and new research in modern sciences 3.4 (2024): 5-8.